

Reactie van Internet Society Nederland op het nieuwe Hoofdlijnenakkoord

Datum: 17 mei 2024

Met grote interesse heeft Internet Society Nederland kennisgenomen van het nieuwe hoofdlijnenakkoord gepresenteerd door de coalitiepartijen PVV, VVD, NSC en BBB. Wij waarderen de inspanningen van de coalitie om de Nederlandse economie te versterken en erkennen de uitdagingen waarmee het kabinet wordt geconfronteerd. In het bijzonder willen wij reageren op de aspecten die relevant zijn voor de digitale infrastructuur, internetveiligheid en innovatie, die essentieel zijn voor een toekomstbestendig Nederland.

Aandachtspunten uit het Hoofdlijnenakkoord voor de Internet Gemeenschap:

1. Digitale Infrastructuur en Veiligheid:

Het hoofdlijnenakkoord benadrukt de noodzaak van een robuuste digitale infrastructuur en cybersecurity. Dit is essentieel voor de bescherming van onze digitale samenleving tegen cyberdreigingen en het waarborgen van de continuïteit van kritieke diensten. Voorbeelden van dergelijke investeringen zijn het uitbreiden van glasvezelnetwerken naar landelijke gebieden en het opzetten van nationale cybersecuritycentra.

2. Ondersteuning van Innovatie:

Het akkoord bevat maatregelen om innovatie te stimuleren, waaronder investeringen in technologie en digitale transformatie. Dit is cruciaal voor de verdere ontwikkeling van Nederland als een toonaangevend land op het gebied van digitale innovaties. Het ondersteunen van startups en techbedrijven moet worden versterkt om een dynamisch ecosysteem te creëren dat de groei van nieuwe technologieën bevordert. Concrete voorbeelden zijn het bieden van belastingvoordelen voor R&D-activiteiten en subsidies voor tech-initiatieven.

3. Waarborging Digitale Toegang:

Het waarborgen van gelijke toegang tot digitale middelen en het verminderen van de digitale kloof is een ander belangrijk punt. Toegang tot internet en digitale vaardigheden zijn cruciaal voor deelname aan de moderne economie en samenleving. Het beleid moet zich richten op het bieden van gelijke kansen voor alle burgers, ongeacht hun achtergrond of sociaaleconomische status. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven om gratis wifi-hotspots in gemeenschapscentra te bieden en digitale geletterdheidsstrainingen aan te bieden aan kwetsbare groepen.

Reflectie Beperken van Internationale Studenten

Internationale studenten brengen verschillende perspectieven en innovatieve ideeën met zich mee die cruciaal zijn voor de ontwikkeling van nieuwe technologieën en ondernemingen. Het beperken van hun instroom kan leiden tot een verlies aan creativiteit en innovatieve kracht binnen het Nederlandse hoger onderwijs en de startup-ecosystemen. Onderzoek door [Endeavor Insight](#)¹ toont aan dat startups met een waarde van meer dan een miljard dollar vaak geleid worden door oprichters die in een ander land geboren zijn of internationale ervaring hebben. Hun succes onderstreept het belang van diverse perspectieven en ervaringen, wat leidt tot innovatie en economische groei. Voorbeelden hiervan zijn bedrijven zoals Tesla (Elon Musk, geboren in Zuid-Afrika) en Google (Sergey Brin, geboren in Rusland).

De beperking van studiemigratie in het hoger onderwijs, zoals voorgesteld in het hoofdlijnenakkoord, kan aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor de diversiteit en de instroom van internationaal talent. Dit staat haaks op het bevorderen van een innovatief ondernemersklimaat dat juist baat heeft bij diverse perspectieven en ervaringen. Internationale studenten brengen niet alleen academische en culturele diversiteit, maar spelen ook een cruciale rol in het stimuleren van innovatie en economische groei.

2. Economische Impact:

De aanwezigheid van internationale studenten draagt bij aan de Nederlandse economie, niet alleen door hun uitgaven tijdens hun studie, maar ook door hun bijdrage aan de arbeidsmarkt na afstuderen. Veel internationale studenten blijven na hun studie

¹ [“Where Do Unicorns Come From? Studying the Career Journeys of the Top \\$1+ Billion Founders”](https://endeavor.org/stories/unicorn-founder-pathways/) - <https://endeavor.org/stories/unicorn-founder-pathways/>

in Nederland werken en starten zelfs hun eigen bedrijven, wat bijdraagt aan de economische groei en werkgelegenheid. [McKinsey's analyse van het Nederlandse startup-ecosysteem](#)² illustreert de potentie van ons land om een wereldwijde leider in ondernemerschap te worden door diversiteit te bevorderen. Door het aantal startups te vergroten door deze “ontbrekende” ondernemers dezelfde kansen te geven kan Nederland naar schatting een marktkapitalisatie van €250 tot €400 miljard realiseren en tot 250.000 nieuwe banen creëren tussen 2022 en 2030.

3. Toegankelijkheid:

Diversiteit binnen het onderwijs is essentieel voor het creëren van een inclusieve samenleving. Internationale studenten bevorderen intercultureel begrip en samenwerking, wat belangrijk is in een globaliserende wereld. Het beperken van hun aantal kan leiden tot een homogener studentenbestand, wat de sociale cohesie en het internationale imago van Nederland kan schaden. [De OECD benadrukt de noodzaak om 'ontbrekende' ondernemers te ondersteunen](#) door toegang tot middelen en netwerken te verbeteren, met name voor vrouwen en migranten³. Deze groepen vertegenwoordigen een onbenut potentieel van 75 miljoen extra ondernemers dat, indien gerealiseerd, aanzienlijke economische voordelen en innovatie kan opleveren.

Een illustratief voorbeeld van de waarde van internationaal talent is Ali Niknam, oprichter van Bunq. Niknam, geboren in Iran en opgegroeid in Canada en Nederland, is een schoolvoorbeeld van hoe internationaal talent kan bijdragen aan de Nederlandse economie. Zijn bank Bunq is een van de meest innovatieve fintech-bedrijven in Europa, met een sterke focus op technologie en klantgerichtheid. Niknam's succes onderstreept hoe cruciaal internationale perspectieven en ervaringen zijn voor het stimuleren van innovatie en economische groei in Nederland.

[Peter Wennink, voormalig CEO van ASML, heeft ook gewaarschuwd voor de negatieve gevolgen van migratiebeperkingen op de Nederlandse kenniseconomie.](#) Hij benadrukt dat ASML, als wereldwijd opererend bedrijf, afhankelijk is van internationaal talent. Wennink stelde duidelijk: "Als we hier geen toegang hebben tot mensen, gaan we ergens anders heen waar we dat wel hebben en kunnen groeien". Dit onderstreept de

² [“Building a world-class Dutch start-up ecosystem” - <https://www.mckinsey.com/industries/technology-media-and-telecommunications/our-insights/building-a-world-class-dutch-start-up-ecosystem>](https://www.mckinsey.com/industries/technology-media-and-telecommunications/our-insights/building-a-world-class-dutch-start-up-ecosystem)

³ [“Tapping into the talent of the millions “missing” entrepreneurs” - <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/230efc78-en/index.html?itemId=/content/publication/230efc78-en>](https://www.oecd-ilibrary.org/sites/230efc78-en/index.html?itemId=/content/publication/230efc78-en)

noodzaak om toegang tot internationaal talent te behouden om de groei en innovatie in Nederland te waarborgen.

UNESCO's Internet Universality Indicators:

De [UNESCO Internet Universality Indicators](#) zijn ontwikkeld om beleidsmakers te helpen de staat van het internet in hun landen te beoordelen en te verbeteren. Deze indicatoren zijn gebaseerd op de ROAM-principes (Rights, Openness, Accessibility, Multi-stakeholder participation), die als volgt zijn gedefinieerd:

- **Rights (Rechten):** Het beschermen van de mensenrechten op het internet, waaronder vrijheid van meningsuiting en privacy.
- **Openness (Openheid):** Het bevorderen van een open internet waarin informatie vrij toegankelijk is.
- **Accessibility (Toegankelijkheid):** Het garanderen van toegang tot internet voor alle groepen in de samenleving, inclusief achtergestelde en kwetsbare groepen.
- **Multi-stakeholder participation (Multi-stakeholderparticipatie):** Het betrekken van diverse belanghebbenden, zoals overheden, bedrijven, en maatschappelijke organisaties, bij de besluitvorming over internetbeleid.

Deze indicatoren benadrukken het belang van een open en toegankelijke internetomgeving, die essentieel is voor innovatie en economische groei. Door het implementeren van beleid dat deze principes ondersteunt, kunnen landen een inclusieve digitale economie bevorderen die iedereen ten goede komt.

Aanbevelingen:

1. Investerings in Innovatief Inclusief Ondernemerschap:

ISOC NL pleit voor gerichte investeringen in innovatieprogramma's die inclusief tech ondernemerschap bevorderen. Dit kan bijvoorbeeld door de oprichting van startup incubators gericht op ondervertegenwoordigde groepen. Deze incubators kunnen begeleiding, opleidingen en toegang tot financiering bieden zoals beschreven in onze eerdere communicatie met beleidsmakers. UNESCO's ROAM-principes ondersteunen dit door te benadrukken dat toegankelijkheid en inclusieve participatie essentieel zijn

voor een bloeiende digitale economie. Voorbeeld: Het opzetten van een incubator specifiek voor ondernemers uit ondervertegenwoordigde groepen in de techsector.

2. Ondernemerschapstrainingen en Mentorship Programma's:

Het opzetten van gerichte ondernemerschapstrainingen en mentoringprogramma's kan praktische kennis en vaardigheden bieden aan potentiële ondernemers uit diverse gemeenschappen. Dit zal niet alleen hun succesratio verhogen, maar ook bijdragen aan een inclusieve economische groei. De ROAM-principes van UNESCO benadrukken het belang van rechten en openheid, wat bijdraagt aan een ondersteunende omgeving voor innovatie. Voorbeeld: Mentorship programma's die koppelen ervaren ondernemers met jongeren uit achtergestelde gemeenschappen in het Nederlandse Koninkrijk.

3. Impactinvesteringen in Innovatieve Sociale Ondernemingen:

Door te investeren in sociale ondernemingen die zowel economisch rendabel als maatschappelijk verantwoord zijn, kan de overheid bijdragen aan het creëren van banen en bevorderen van sociale innovatie. Dit zou passen binnen de bredere doelstellingen van economische inclusiviteit en duurzaamheid. UNESCO's indicatoren benadrukken de noodzaak van multistakeholder participatie om inclusieve groei te waarborgen. Voorbeeld: Investeringen in bedrijven die technologie ontwikkelen om onderwijs in ontwikkelingslanden te verbeteren..

Conclusie

Nederland verdient een regering die zich blijft inzetten voor de bevordering van innovatie door inclusie binnen het Nederlandse digitale en daarbijbehorende ondernemerschapslandschap. Daarvoor dient een kabinet dat de voorwaarden voor een gezond ecosysteem, begrijpt in hun beleidsuitvoering specifiek oog te hebben voor maatregelen die innovatief en inclusief ondernemerschap bevorderen. Het beperken van internationale studenten moet in dat kader zorgvuldig heroverwogen worden om te voorkomen dat het Nederlandse innovatieklimaat en de economische groei schade oplopen waardoor het risico ontstaat dat Nederland voor innovatie nog meer afhankelijk wordt van buitenlandse partijen. Door samen te werken met de juiste partijen kunnen we bouwen aan een veerkrachtige en diverse economie die iedereen ten goede komt.